

Obsah

Úvod.....	11

Makra v Excelu	13

1.1	Proč je v Excelu obsažen i programovací jazyk.....	14
	Ve kterých případech je vhodné používat makra?	14
	Jak se dají makra vytvořit?	15
	Kdo makra obvykle vytváří?	15
	Jak se dají hotová makra spouštět?	15
1.2	Něco málo o vývoji Excelu z hlediska programování	16
1.3	Základní údaje o zastaralém makrojazyku XLM	16
1.4	Typy listů v sešitu a jejich vztah k programování	17

Nahrávání maker	19

2.1	Proč makra nahráváme?.....	20
2.2	Začínáme s nahráváním maker	20
	První nahrané makro: formátování buněk	21
	Zkoumání nahraných maker	24
	Problém názvů listů či jiných objektů	27
2.3	Relativní a absolutní odkazy na buňky a jejich použití při nahrávání maker	29

První setkání s editorem jazyka Visual Basic	31

3.1	Jak nahraná makra upravit?.....	32
3.2	Spuštění editoru jazyka Visual Basic	32
3.3	Vzhled editoru jazyka Visual Basic	34
	Kde všude může být kód VBA?.....	37
3.4	Režimy práce v editoru Visual Basicu.....	39
3.5	Rozbor nahraných maker	39
	Hlavička makra	41
	Komentáře.....	41
	Vlastní kód makra Pokus.....	42
	Krátce k barvám kódu.....	44
3.6	Okno Immediate	44

Úvod do objektů ve VBA.....	47

4.1	Principy programování v Excelu	48
4.2	Objekty v jazyku VBA	48
	Pračka jako typický příklad objektu.....	49

Třídý objektu.....	49
Kolekce a jejich vztah k samostatným objektům.....	50
Kontejnery jako „nádoby“ na jiné objekty a jejich hierarchie...50	
Odkazy na objekty v kódu	52
Zkrácené odkazy na objekty	54
Rozdíl mezi vlastnostmi a metodami v kódu	55
4.3 Události	56
4.4 Náповěda k jednotlivým objektům.....	56
Kontextová náповěda	57

Začínáme psát vlastní makra.....59

5.1 Části standardního modulu kódu	60
5.2 Procedury a funkce	60
Jaký je rozdíl mezi makrem a procedurou?.....	61
Jak vytvoříte novou proceduru či funkci?	61
5.3 Jednotlivé části podprogramů	63
Struktura vlastní funkce.....	64
5.4 Příkazy a jejich zápis	64
5.5 Proměnné	65
Přiřazení hodnoty do proměnné	65
5.6 Konstanty	66
5.7 Názvy objektů, proměnných a konstant	66
5.8 Výrazy.....	67
5.9 Operátory	67
Ukázky operátorů a jejich vyhodnocování	69
5.10 Datové typy proměnných a konstant.....	69
Datové typy proměnných a konstant.....	69
5.11 Rozsah platnosti a životnost	72
Životnost proměnných	73
5.12 Deklarace proměnných	73
Deklarace konstant a jejich typ.....	75
5.13 Praktické ukázky deklarací proměnných, jejich platností a životností	75
Platnost proměnných.....	75
Statické proměnné.....	77
5.14 Způsoby zápisu hodnot do proměnné.....	77
Textové údaje	77
Číselné údaje	78
Datum a čas.....	78
Logické údaje	79

5.15	Další poznámky k datovým typům	79
	Datový typ Variant	79
	Datový typ String	79
	Logický typ Boolean	80
	Převody mezi jednotlivými typy hodnot	80
5.16	Pole proměnných	81
	Statická pole	81
	Dynamická pole	81
	Vícerozměrné pole	82
	Přiřazení hodnoty do prvku pole	82
	Pole proměnných v proměnné typu Variant – funkce Array	82
5.17	Parametry a jejich druhy	82
	Parametry ve vlastních procedurách či funkcích	84
5.18	Rozhodovací bloky	86
	Příkaz Select Case	86
	Rozhodovací blok If...Then...Else	87
5.19	Cykly	89
	Cyklus For...Next	89
	Cyklus Do...While Until	89
	Cyklus For Each...Next	90
5.20	Další možnosti pro spouštění procedur	91
	Spouštění procedur přímo v modulu	91
	Spouštění procedur z jiných procedur či funkcí	91
	Spouštění maker z panelů nástrojů	92
	Spouštění maker z nabídky Excelu	94
	Spouštění maker pomocí příkazových tlačítek v listech	94

Často používané příkazy, funkce a konstrukce.....97

6.1	Vestavěné příkazy a funkce obecně	98
	Funkce pracovního listu v kódu VBA	98
6.2	Jak z kódu informovat uživatele – příkaz a funkce MsgBox	99
6.3	Zadávání hodnot – funkce a metoda InputBox	103
6.4	Funkce pro práci s textovými hodnotami	105
	Funkce, které vrací část hodnoty proměnné	105
	Funkce pro hledání v textu a porovnání řetězců	106
	Převod na velká a malá písmena	107
6.5	Funkce pro práci s číselnými hodnotami	107
	Zakrouhlování desetinných čísel	107
	Trigonometrické, logaritmické a jiné funkce	108
6.6	Vlastní funkce, které můžete použít na pracovních listech	108

6.7	Další časté konstrukce	110
	Příkaz With...End With	110
	Odkazy na objekty pomocí proměnných	111

Pracujeme s objektem Range..... 113

7.1	Co všechno může být objektem typu Range.....	114
7.2	Jak určit oblast buněk	114
7.3	Odkazy na objekt typu Range	114
	Odkazy stylem A1 – vlastnost Range	115
	Odkaz vlastností Cells.....	116
	Vlastnosti Range a Cells, použité na jiných objektech Range..	117
	Odkazy na celé řádky a sloupce – vlastnosti Columns a Rows	117
	EntireColumn a EntireRow	118
	Odkaz na vybranou oblast buněk – Selection	119
	Odkaz pomocí vlastnosti Offset	119
	Odkaz pomocí vlastnosti CurrentRegion a UsedRange	119
	Odkaz pomocí vlastnosti Areas.....	120
	Odkaz na buňky od pevné počáteční buňky do určitého místa....	121
	Odkaz pomocí vlastností TopLeftCell a BottomRightCell	121
7.4	Pracujeme s oblastmi buněk – základní vlastnosti a metody	121
	Nejdůležitější vlastnosti objektu Range	122
7.5	Příklady různých technik pro práci s buňkami.....	125
	Kopírování buněk	125
	Přesun buněk na jiné místo.....	125
	Vkládání ze schránky jinak – metoda PasteSpecial.....	125
	Mazání obsahu či formátu buněk	126
	Vkládání buněk do listu a jejich odstraňování.....	127
	Vkládání vzorců do buněk	127
	Práce s komentáři v buňce	127
	Automatické vyplnění určité oblasti.....	128
	Odkaz na speciální oblasti buněk	128
	Prohledávání a zaměňování obsahu buněk	130
	Setřídění určité oblasti.....	132
	Formátování obsahu buněk	133

Pracujeme s objekty Workbook a Worksheet 137

	Jak jsou listy v sešitu vyjádřeny objektově?.....	138
	Odkazy na aktivní sešit či list	138
8.1	Pracovní listy	139
	Kolekce Worksheets	139
	Základní vlastnosti objektu Worksheet	140

Základní metody objektu Worksheet.....	141
Odstranění listu	142
Zkopírování nebo přesun celého listu.....	142
Vložení obsahu schránky na list	142
Vložení obsahu schránky na list v určitém formátu	143
Vytištění listu a tiskový náhled	144
Uložení listu do souboru jiného typu	144
Ochrana listu proti změnám.....	145
8.2 Práce s objektem PageSetup a tisk listů	147
Změna orientace papíru	149
Jak nastavit okraje stránky	149
Jak vymezit tiskovou oblast listu.....	149
Zvětšení či zmenšení obsahu listu při tisku.....	149
Vložení ručního konce stránky	150
8.3 Pracujeme se sešity	150
Kolekce sešitů Workbooks	151
Vlastnosti a metody objektu Workbook.....	152
Základní postupy pro práci se sešity.....	155
8.4 Odpověď na hádanku.....	159

Objekt Application a jeho význam.....161

9.1 Užitečné metody a vlastnosti objektu Application	162
Jak urychlit makro potlačením vykreslování změn.....	162
Potlačení některých výstražných dialogů.....	163
Zobrazování zpráv o průběhu makra	163
Změna tvaru ukazatele myši	163
Vlastnosti prostředí Excelu.....	164
Metody objektu Application, které jsme již poznali	165
Přechod na jiné místo sešitu.....	166
Metoda OnKey – spuštění procedury klávesovou zkratkou ..	166
Metoda OnTime – spuštění procedury v určitý čas.....	167
Pozastavení makra na určitou dobu	167
Uložení pracovního prostoru	167
Ukončení Excelu	167
9.2 Zobrazení vestavěných dialogových oken	168

Jak řešit chyby v makrech 171

Chyby během kompilace	173
10.1 Chyby za běhu programu.....	173
10.2 Chybové rutiny v kódu	174
„Vnitřek“ chybové rutiny	175
Proč je důležité mít chybové rutiny ve všech procedurách ..	176
Konkrétní ukázka chybové rutiny s několika „figly“	177

10.3	Ladící nástroje Excelu	179
	Stručně o režimu přerušení	180
	Rychlé zobrazení hodnoty nějakého výrazu či proměnné	180
	Okna související s laděním chyb	181
	Testování hodnot v okně Immediate	181
	Jak používat okno Locals	182
	Kukátka	182
	Rychlé kukátko	184
	Zarážky (breakpoint)	184
	Krokování procedur	184
	Možné vynechání určitých míst v kódu	185
10.4	Stručný přehled nejdůležitějších chyb	186

Rejstřík	189